

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

OBRAĆANJE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

PREDSJEDNIK

Haag, 6. juni 2011.

Obraćane sudije Patricka Robinsona, predsjednika Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, Savjetu bezbjednosti Ujedinjenih nacija 6. juna 2011.

Čast mi je obratiti vam se danas u svojstvu predsjednika Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, i to tokom predsjedavanja njegove ekscelencije, predstavnika Gabona. Takođe bih želio da iskoristim ovu priliku da izrazim iskrenu zahvalnost Portugalu kao zemlji koja je predsjedavala Neformalnom radnom grupom Savjeta bezbjednosti za međunarodne sudove, kao i Uredu za pravne poslove, na njihovoj saradnji s Međunarodnim sudom u vezi s pripremama za početak rada rezidualnog mehanizma i prebacivanjem rezidualnih funkcija Međunarodnog suda na mehanizam.

Na kraju razdoblja na koje se ovaj izvještaj odnosi, 16 osoba je u žalbenom postupku, protiv 14 se vodi prvostepeni postupak, a protiv četiri osobe postupci su u prepretnoj fazi. Jedan optuženi - Goran Hadžić - i dalje je u bjekstvu. Do danas je Međunarodni sud zaključio postupke protiv 126 osoba od 161 osobe protiv kojih je tužilac podigao optužnice.

Dana 26. maja 2011., Ratko Mladić je uhapšen u Srbiji, nakon što je bio u bjekstvu 16 godina. Tužilaštvo je 1995. optužilo Mladića za genocid, zločine protiv čovječnosti i ratne zločine za koje se navodi da su počinjeni od 1992. do 1995. tokom oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini. Mladić je 31. maja prebačen u Haag, gdje će mu se suditi. Hapšenje Mladića predstavlja prekretnicu u istoriji Međunarodnog suda i približava nas uspješnom okončanju našeg mandata, s tim da je Goran Hadžić jedini preostali optuženi u bjekstvu.

Tokom perioda na koji se odnosi ovaj izvještaj, Međunarodni sud se suočio s izazovima bez presedana, ali je takođe postigao ogroman napredak u provođenju strategije okončanja svog rada. Međunarodni sud je istovremeno vodio prvostepene postupke u devet predmeta zahvaljujući dodjeljivanju dvostrukih zadataka sudijama i osoblju tako da su istovremeno radili na više predmeta. Prvostepeni postupci u predmetima *Đorđević* i *Gotovina i drugi* su završeni. Očekuje se da suđenje u predmetu *Perišić* bude okončano do kraja godine. Očekuje se da će šest prvostepenih suđenja biti okončano 2012., a suđenje u predmetu *Karadžić* treba da bude završeno 2014.

Nakon što su članovi Savjeta bezbjednosti tokom moje posljednje posjete Ujedinjenim nacijama, u decembru prošle godine, uputili kritike na račun ostvarenog napretka na suđenjima pred Međunarodnim sudom, pisao sam sudijama i sazvaio plenarnu sjednicu kako bi se razgovaralo o tom pitanju. Naglasio sam potrebu da se preduzmu sve mjere kako bi se ubrzao rad Međunarodnog suda i osiguralo da nema kašnjenja u rasporedu. Zadovoljstvo mi je izvijestiti da su u tri predmeta - *Đorđević*, *Stanišić i Simatović* i *Stanišić i Župljanin* - procjene iz prošlog izvještaja ostale neizmijenjene. U kontekstu izazova s kojima se suočava Međunarodni sud, naročito onih koji se odnose na osoblje, pridržavanje procjena na ta tri suđenja značajno je dostignuće vrijedno pomena.

Tokom perioda na koji se odnosi izvještaj, izrečena je jedna presuda po zahtjevu za preispitivanje postupka. Žalbeno vijeće trenutno razmatra žalbe na četiri prvostepene

www.icty.org

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31-70-512-8752; 512-5343; 512-5356 Fax: +31-70-512-5355

presude. Sudije Žalbenog vijeća su nastavili raditi punim kapacitetom i na žalbenim postupcima Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu, gdje su izrekli dvije presude i sudili u tri predmeta u Arushi.

Međunarodni sud nastavlja da provodi sve moguće mjere kako bi ubrzao postupke bez žrtvovanja zakonitosti sudskog postupka. Tokom godina, Međunarodni sud neprekidno preispituje svoje procedure i donio je niz reformi kako bi unaprijedio svoj rad. Detalji tih reformi su izneseni u mom izvještaju i uključuju upotrebu elektronskog sistema za vođenje suđenja (e-Court) i sistema za zavođenje u elektronskom formatu (e-Filing), izmjene i dopune Pravilnika o postupku i dokazima i način upravljanja predmetima.

Suočavamo se s posebnim problemom u vezi s osobljem Žalbenog vijeća, koje je, konačno, zaduženo za pisanje zakona Međunarodnog suda. Već neko vrijeme osoblje se prebacuje u pretresna vijeća, u nastojanju da se okončaju prvostepeni postupci pred Međunarodnim sudom. To je bilo, i dalje je, u potpunosti razumljivo u svjetlu pritiska da se okončaju sva prvostepena suđenja, ali je neminovno za posljedicu imalo krajnje nedovoljan broj osoblja Žalbenog vijeća. Raspored žalbenih postupaka prikazan u mom izvještaju revidiran je u svjetlu brojnih faktora koji se tiču brzine žalbenih postupaka pred Međunarodnim sudom. Najznačajnije, kriza u vezi s osobljem - koja i dalje traje na Međunarodnom sudu - dovela je do revizije procjene vremena potrebnog za okončanje svih žalbenih postupaka.

Kao odgovor na to, primijenjuje se nova, više empirijska metodologija u kreiranju procjena žalbenih postupaka. Iako je takav pristup doveo do revizije procjena u ovom izvještaju, dugoročni cilj takvih revizija jeste da se Savjetu bezbjednosti predstave rokovi koji bi uglavnom trebalo da ostanu neizmijenjeni do kraja rada Međunarodnog suda. Kao protivtežu tim revidiranim procjenama, Žalbeno vijeće primjenjuje - i nastaviće da primjenjuje - niz efikasnih mjera kako bi ubrzalo svoje postupke, uključujući ograničenje izmjena i dopuna osnova za podnošenje žalbe, organizaciju pisanja presude i utvrđivanje prioriteta u radu.

Nakon što sam ukratko izložio stanje predmeta pred Međunarodnim sudom, sada bih želio da govorim o tri oblasti u kojima Međunarodni sud treba podršku svog osnivača, Savjeta bezbjednosti.

Prva oblast u kojoj trebamo podršku Savjeta bezbjednosti je zadržavanje visoko kvalifikovanog osoblja. Najozbiljniji izazov za okončanje rada Međunarodnog suda je stalni odlazak našeg osoblja s jedinstvenim iskustvom zbog sigurnijeg zaposlenja negdje drugdje. Bilo bi neodgovorno da ja, kao predsjednik Međunarodnog suda, ne iznesem ovo pitanje pred naš matični organ, Savjet bezbjednosti. I moram vam iskreno reći da je problem u vezi s osobljem toliko ozbiljan da se trenutno može opisati kao HRONIČAN...SISTEMATSKI...i ENDEMIČAN. Mi se nalazimo u krizi osoblja...K-R-I-Z-I. Kruta stvarnost je da zbog zatvaranja Međunarodnog suda osoblje odlazi.

Tokom perioda od pet sedmica u aprilu i maju, samo iz Vijeća ostavke je podnijelo osam ljudi. U rasponu od samo tri dana, ostavke su podnijela tri zaposlena. Oni koji ostaju posmatraju kako njihovi kolege odlaze radi sigurnog zaposlenja u drugim organima i institucijama UN-a.

Da bi stvar bila još gora, oni koji ostaju moraju da preuzmu dodatne obaveze od onih koji su otišli i moraju da obučavaju novo osoblje - što im samo povećava obim posla i pogoršava problem. Štaviše, kad zaposleni odu, često je potrebno da prođe više sedmica dok se ne zaposli nova osoba kako bi se popunila nastala praznina. Kriza osoblja me je nagnala da svake sedmice lično učestvujem, na dosad neviđen način, u donošenju konkretnih odluka koje se tiču osoblja. Sudije mi skreću pažnju na kadrovske probleme u njihovim vijećima. Zbog toga, sam stekao ogromno znanje koje će mi jednog dana možda

biti od pomoći za karijeru u ljudskim resursima. Ali može se postaviti pitanje da li je to moja prava uloga na Međunarodnom sudu.

Savjet bezbjednosti je odgovorio na molbe Međunarodnog suda za pomoć u zaustavljanju alarmantne stope odliva osoblja donošenjem rezolucije 1931 u junu 2010. i rezolucije 1954 u decembru 2010., u kojima je uzeto na znanje kako je važno da Međunarodni sud ima dovoljno zaposlenih da bi svoj posao mogao ekspeditivno završiti i kojima su Sekretarijat i druga relevantna tijela Ujedinjenih nacija pozvana da i dalje sa sekretarom Međunarodnog suda traže moguća rješenja za to pitanje kako se Međunarodni sud približava kraju svog rada. Međutim, nakon donošenja te dvije rezolucije nije postignuto ništa značajno.

Shvatam da se Savjet bezbjednosti neposredno ne bavi kadrovskim pitanjima, ali se mora priznati da Savjet bezbjednosti čine uticajne države članice koje su takođe članice Generalne skupštine i njenog Petog odbora. S tim na umu, molim države članice Savjeta da iskoriste taj uticaj kako bi podržale tri konkretne mjere koje se tiču Međunarodnog suda.

Prva mjera je ograničena isplata za zaposlene s više od pet godina neprekidne službe koji ostanu do ukidanja njihovih radnih mjesta. Prepoznajući ekonomsku korist koju bi takva mjera predstavljala za ovu instituciju, Savjetodavni odbor za administrativna i budžetska pitanja (ACABQ) dao je sličnu preporuku. Konačno, zadržavanje iskusnog osoblja je jasno najefikasniji i najisplativiji pristup za Međunarodni sud jer je trošak zamjene zaposlenih koji odlazi veći od onog koji se veže za predloženu inicijativu za zadržavanje osoblja. Ta mjera pomoću koje Međunarodni sud može da zadrži svoje osoblje je primjer gdje mi zapravo trošimo kako bismo uštedjeli.

Druga mjera je pružanje podrške stavu Međunarodnog suda da Ured za upravljanje ljudskim resursima (OHRM) treba da izmijeni svoje stajalište i odobri našu listu zaposlenih za koje se preporučuje da dobiju stalne ugovore. Međunarodni sud zatim može odmah da izda trajne ugovore, što bi imalo neposredan i dramatičan uticaj na zadržavanje našeg osoblja. Prošla je skoro godina dana od kada je sekretar podnio listu osoblja koje treba da dobije stalne ugovore. Do danas nije donesena nikakva odluka po tom pitanju. U međuvremenu, zaposleni sa te liste su otišli. Odlaganje bavljenja ovim pitanjem može uticati na prava pojedinaca na koje se to odnosi. Centralni odbor za reviziju, kojem su zahtjevi proslijeđeni, mora donijeti odluku što je prije moguće.

Treće, Međunarodni sud je imao sreće da privuče znatan broj visoko kvalifikovanih stažista. Bilo bi od velike koristi za naš rad kada bismo mogli da zaposlimo te stažiste u situaciji u kojoj su oni postali sastavni dio nekog tima u prvostepenim ili žalbenim postupcima. Nažalost, prema postojećim regulativama, stažisti se ne mogu zaposliti u roku od šest mjeseci po okončanju stažiranja. Mi stoga pozivamo države članice da podrže stav po kojem se Međunarodnom sudu treba odobriti izuzimanje od te obaveze, kako bi Sud mogao iskoristiti te resurse i proširiti krug kvalifikovanih i iskusnih kandidata. U ovom zahtjevu želim brzo naglasiti da izuzeće od šestomjesečnog pravila ne bi imalo apsolutno nikakve finansijske posljedice, a bivši stažisti bi se morali prijaviti radna mjesta putem redovnog procesa izbora osoblja Inspira.

Detalje ovog pitanja sam iznio prošle sedmice pred države članice i zato ih sad samo kratko pominjem. Savjet bezbjednosti, osnivač Međunarodnog suda, mora se odazvati pozivima da preduzme mjere. Potrebni su nam vaš uticaj i podrška kako bismo završili rad koji nam je povjeren. I moram biti otvoren, ako se ne učini nešto kako bi se ublažila kriza s osobljem, Međunarodni sud će zauvijek izvještavati o odgađanjima u planu svog rada. Raspored će se i dalje morati mijenjati, što će ugroziti međunarodnu krivičnu pravdu.

Druga oblast u kojoj trebamo podršku Savjeta bezbjednosti tiče se osnivanja fonda za žrtve. U mojim ranijim izvještajima Savjetu bezbjednosti, istakao sam potrebu obeštećenja žrtava i svjedoka. Više od 6.900 svjedoka i osoba u njihovoj pratnji iz cijeloga svijeta pozvano je da se pojave pred Međunarodnim sudom. Bez hrabrosti tih svjedoka da istupe i svjedoče, ne bi bilo suđenja i vladala bi nekažnjivost. Te žrtve sukoba u bivšoj Jugoslaviji prema međunarodnim pravu imaju pravo na kompenzaciju za zločine koji su nad njima počinjeni. Ja sam i ranije pozvao Savjet bezbjednosti da osnuje fond za žrtve zločina koji su u nadležnosti Međunarodnog suda i time udahne život u Deklaraciju Generalne skupštine o osnovnim principima pravde za žrtve zločina i zloupotrebe vlasti od 29. novembra 1985.

Međunarodni sud je pokrenuo inicijative kako bi uspostavio neku vrstu sistema za pomoć i podršku žrtvama. I naglašavam da takve inicijative neće nametnuti nikakvu obavezu državama da obezbijede finansiranje, već bi se one finansirale dobrovoljnim prilozima. Time bi se Međunarodni sud - koji je na kraju krajeva prva međunarodna institucija krivičnog pravosuđa koju su osnovale Ujedinjene nacije - donekle približio stalnom Međunarodnom sudu (ICC), koji ima fond za žrtve. Međunarodni sud ne može, samo izričući presude, da dovede do mira i pomirenja u regionu. Drugi lijekovi treba da budu komplementarni krivičnim procesima ukoliko se želi postići trajan mir, a jedan takav lijek bi trebalo da budu adekvatne nadoknade žrtvama za njihovu patnju. Želim da pozovem Savjet bezbjednosti da pruži podršku tim inicijativama.

Treća oblast u kojoj trebamo podršku država članica Savjeta bezbjednosti je izvršenje kazni Međunarodnog suda. Međunarodni sud je potpisao sporazume o izvršenju kazni sa 17 država, od kojih većina već godinama izvršava naše kazne. Mi smo veoma zahvalni na tome. Međutim, neke od tih država oklijevaju da i dalje izvršavaju kazne i pozivaju na ravnopravnu podjelu tereta između država članica. Druge države su naznačile da će u svakom trenutku izvršavati samo određeni broj kazni, i odbile su zahtjeve Međunarodnog suda da prime dodatne osuđenike. S obzirom da će u narednih nekoliko godina, u zavisnosti od ishoda prvostepenih i drugostepenih postupaka, doći do izvršenja i do 40 dodatnih kazni, postalo je evidentno da se trenutni kapaciteti Međunarodnog suda za izdržavanje kazni brzo približavaju svom limitu.

Izvršenje kazni je integralni dio sistema krivičnog pravosuđa koji primjenjuje Međunarodni sud na način na koji je to predvidio Savjet bezbjednosti. Ukoliko kazne izrečene pred Međunarodnim sudom ne budu izvršene, ne može se reći da je Međunarodni sud ispunio svoju misiju. Dužnost mi je da obavijestim Savjet bezbjednosti da trenutno postoji značajan rizik da Međunarodni sud neće imati potrebne kapacitete za izvršenje svih budućih kazni. I pored stalnih napora Međunarodnog suda da obezbijedi dodatne sporazume o izvršenju kazni, države oklijevaju da sklope takve sporazume. Okončanje mandata Međunarodnog suda zahtijeva da se izvršenje svih kazni obezbijedi prije nego što se Međunarodni sud zatvori. Prema tome, apelujem na međunarodnu zajednicu hitno sarađuje s Međunarodnim sudom na pronalasku održivog rješenja za problem kapaciteta za izvršenje kazni.

U zaključku, želim da naglasim nepokolebljivu privrženost Međunarodnog suda ekspeditivnom vođenju postupaka pred njim uz puno poštivanje standarda pravičnog postupka. Svi na Međunarodnom sudu rade što je marljivije moguće kako bi okončali mandat koji nam je povjerio Savjet bezbjednosti.

Međunarodni sud se približava kraju svoj mandata, ali nam je i dalje potrebna podrška našeg osnivača u tri oblasti koja sam vam danas kratko iznio: zadržavanje osoblja, osnivanje fonda za žrtve i izvršenje kazni.

Mi na Međunarodnom sudu opravdali smo povjerenje u viziju Savjeta bezbjednosti. Sada je potrebno da nam Savjet uzvрати to povjerenje i pruži nam podršku koja nam je prijeko potrebna kako bi se okončao rad koji je započeo Savjet bezbjednosti.

****